HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR

KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR İZDİVAÇ

Remzi Kitabevi

Roman
Şık (1889), *İffet* (1896), *Mutallâka* (1898), *Mürebbiye* (1899), *Aşk Batağı/Bir Muadele-i Sevda* (1899), *Metres* (1899), *Tesadüf* (1900), *Nimetşinas* (1910), *Şıpsevdi* (1911), *Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç* (1912), *Sevda Peşinde* (1912), *Gulyabani* (1912), *Cadı* (1914), *Hakka Sığındık* (1919), *Toraman* (1919), *Hayattan Sayfalar* (1919), *Son Arzu* (1922), *Tebessüm-i Elem* (1923), *Cehennemlik* (1924), *Efsuncu Baba* (1924), *Ben Deli miyim?* (1925), *Billur Kalp* (1926), *Tutuşmuş Gönüller* (1926), *Evlere Şenlik, Kaynanam Nasıl Kudurdu?* (1927), *Muhabbet Tılsımı* (1928), *Mezarından Kalkan Şehit* (1929), *Kokotlar Mektebi* (1928/1929), *Şeytan İşi* (1933), *Utanmaz Adam* (1934), *Eşkıya İninde* (1935), *Kesik Baş* (1942), *Gönül Bir Yel Değirmenidir Sevda Öğütür* (1943), *Ölüm Bir Kurtuluş mudur?* (1945), *Dünyanın Mihveri Kadın mı, Para mı?* (1949), *Kaderin Cilves*i (1964), *Deli Filozof* (1964), *Can Pazarı* (1968), *İnsanlar Maymun muydu?* (1968), *Ölüler Yaşıyor mu?* (1973), *Namuslu Kokotlar* (1973).

Uzun Hikâye
Meyhanede Hanımlar (1968).

Hikâye
Kadınlar Vaizi (1920), *Namusla Açlık Meselesi* (1933), *Katil Buse* (1933), *İki Hödüğün Seyahati* (1933), *Tünelden İlk Çıkış* (1934), *Gönül Ticareti* (1939), *Melek Sanmıştım Şeytanı* (1943), *Eti Senin Kemiği Benim* (1953).

Piyes
Gülbahar Hanım (1876), *Hazan Bülbülü* (1916), *Kadın Erkekleşince* (1933), *Tokuşan Kafalar*, *İki Damla Yaş.*

Düzyazıları
Cadı Çarpıyor (1913), *Şekavet-i Edebiye* (1913), *Sanat ve Edebiyat* (1972, der: H. A. Önelçin).

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR

KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR İZDİVAÇ

Roman

Remzi Kitabevi

KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR İZDİVAÇ / Hüseyin Rahmi Gürpınar

© Remzi Kitabevi, 2020

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Halil İbrahim Binici
Düzelti: Mecit Demir
Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1947-7

Bu kitabın ilk basımı eski harflerle
*Matbaa-i Hayriye'de yapılmıştır (*1914)

BİRİNCİ BASIM: Haziran 2020

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705
Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

Giriş

Öteki gezegen kız kardeşleri arasında bizim yerküremiz tam delikanlılık çağındadır. Büyük kâinatın annesi olan sonsuz uzayın karanlıkları ve güneşin nurları arasında sevinçle yuvarlanarak bugüne kadar sürdürdüğü ömrünü hamdolsun son derece sağlıklı geçirdi. Şimdi ise bazı vesveseli adamlar onun tehlikeli bir hastalık geçireceğini, daha iyimserler de farkına varılıp varılmayacak kadar hafif bir nezle geçireceğini haber veriyorlar…

Bunun için telaşa ne lüzum var efendim! Bu yerküresi annemiz yaradılışından beri sonsuzluk içinde nazlı nazlı seyran ederken o oynak ve yoldan çıkmaya elverişli öteki kız kardeşlerinin kim bilir kaç kere daha kendisine yaklaşma cilvelerine uğramıştır… Fakat üzerinde bu yüzden hasıl olmuş bir felaket izi görmüyoruz.

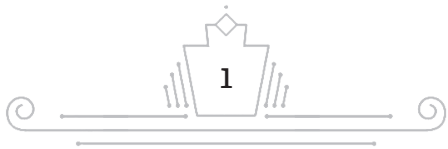
Emin olunuz, bu defa da yine öyle olacaktır… Ne baş ağrısı ne nezle hemen hiçbir şey hissetmeyeceğiz. Sözlerimin isabet derecesini beş mayısın sonrasında yine bu satırlara göz attığınız vakit görecek, benim şimdi yaptığım gibi siz de o zaman bol bol güleceksiniz.

"Hakikat böyledir de bu telaşlar, bu noksanlar, bu heyecanlar, bilhassa tanınmış, büyük imzalar altındaki o heybetli makaleler ne oluyor?" diyeceksiniz. Ah efendim insanların hakikatleri kabuldeki inatlarını bilirsiniz, bu hususta size haddim olmayarak küçük bir nasihat vereyim mi? İnsanların korktuklarından ziyade korkmadıkları şeylerden korkunuz. Ta vaiz efendilerden tutunuz da bilim insanlarına kadar insanların erdemlileri, bilginleri, alimleri de diğer kardeşlerini korkutmak arzusundan kendilerini alamıyorlar.

Bir hakikatperest olarak böyle söylüyorum. Fakat bir romancı sıfatıyla öyle demeyeceğim. Diğer meslek sahipleri gibi sözün doğruya, yalana ihtimalinden bahsedeceğim ki bu da benim sanatımın hakkıdır.

Hilesini evvelce meydana koyan bir hokkabaz gibi size hakikati böyle açıkça söyledikten sonra yine korkarsanız artık kabahat bende değildir.

7 Nisan 1326 / 20 Nisan 1910
Hüseyin Rahmi

Bedriye Hanım, bahçe üzerindeki küçük odanın penceresinden, bitişik komşunun tahta kaplamasına yumruğu ile heyecanlı heyecanlı vurarak haykırıyordu:

— Kardeşim Emine, neredesin?!… Pencereye gel bak sana ne söyleyeceğim!…

Bir cevap alamayınca kendi kendine:

— Aman bu karı da ne miskindir. Kıyametler kopsa o kuytu odadan dışarı çıkmaz, içeride haşrolur kalır…

Yumruklarının şiddetini arttırarak:

— Emine Hanım, azıcık pencereye gel… Bak neler olacakmış neler?… Dünyaya yıldız çarpacakmış… Merakımdan bir yerde duramıyorum… A, bak karı ses bile vermiyor (Yumruğu daha şiddetle indirerek) ölü müsün ayol?… Azıcık kıpırda…

Emine Hanım, yavaşça penceresini açıp başını dışarı çıkararak:

— Oğlanı yeni uyuttum. Vurma öyle hızlı hızlı… Ev temelinden sallanıyor…

— A… daha neler?… benim yumruğumdan ev sallanır mı hiç?

— A!… Nasıl sallanmaz? Tavanın aralıklarından pıtır pıtır tozlar dökülüyor… Bir iki gündür çocuk rahatsız. Ziyade huysuzlanıyor. Uyutuncaya kadar akla karayı seçtim.

— Haberin yok mu?

— Ne var? Yine Sıtkı, karısını mı boşadı?

— Hay yere batsın Sıtkı da karısı da… Bu öyle karı boşama falan meselesi değil… İş fena…

— Ne olmuş canım?

— Ortalık çalkanıyor… Bursa'da sağır sultan duydu… Senin hâlâ bir şeyden haberin yok… Ah ne felaket…

— Ay yüreğimi oynatma öyle… Meraklanınca boğazıma bir şey tıkanıyor. Fena oluyorum. Evvelki kadar keder götüremiyorum… Pek acıklı bir şey ise söyleme rica ederim…

— Acıklının… Acıklısı… Evlere, barklara şenlik. Dostlar başından uzak…

— Etme… Bedriye Etme… İşte yüreğim gümbürdemeye başladı… Acaba Hacı Baba'mın başına bir felaket mi geldi?… Söyle bayılacağım…

— Dünyaya kuyruklu yıldız çarpacakmış…

Emine Hanım "tü, tü" diye birkaç defa yakasına tükürerek heyecanı defetmeye uğraştıktan sonra:

— Aman ben de korkacak bir şey zannettim. Ne kadar telaşçısın kardeş… Çarpacaksa çarpsın… Ne var? Kapımı kapar, evceğizimde otururum. Bir yere çıkmam. Şimdi karılar, "Nasıl çarpacakmış, bakalım?" diye sora sora seyre giderler… A… Gitmem, gitmem… İt köpek arasında çiğnenmeye vaktim yok…

Bedriye Hanım, asabi bir kahkaha ile:

— Emine, kardeş sen ne kadar aptallaşmışsın?… Hiç o kocaman şey, o saçaklı Raziye bu dünyaya çarpar da senin evin kalır mı ki kapını kapayıp da içinde oturacaksın?…

— Hanım, benim evime bir şeycik olmaz. O helal para ile yapıldı. Kazasker Efendi'nin Çarşamba'daki konağı yıkıldığı vakit onun kerestesiyle bina edildi. İçine kullandıkları yağhane direklerini sen görseydin şaşardın… Bu dünya yıkılır da yine bizim evimiz yerinde durur. Büyük zelzelede ne taştan binalar göçtü de evimizin bir kıymığı bile yerinden oynamadı… Tevekkelinin gemisi batmaz. Sen merak etme…

— Emine, sen ne kayıtsız kadınsın! Vallahi korkudan bu gece gözlerime uyku girmedi.

— Korkma… Hepsi yalan… Müneccim uydurması. Ne çar-

pacağı var ne bir şey!… (Küll-i müneccim-ün kezzâb)(*) Hacı Baban daima öyle söylemez mi? Geçenlerde de öyle dediler… Yine bir kuyruklu görünmedi miydi? "Çarpacak" dediler. "Gökten ateş yağacak" dediler. Bilmem daha ne haltlar ettiler. Hiçbirinin aslı çıktı mı? Hay söyleyenlerin kemikleri çarpılsın inşallah… O geçenki kuyruklu için "Bir ucu yerde bir ucu gökte" dediler. Atiye Hanım'ın evinden gözüküyormuş… Bir gece akşam yemeğinden sonra oraya gittik. Şöyle Cerrahpaşa Camii'nin yanına doğru havada iri sorguç gibi bir şey gördük. İşte o imiş. Bu kadar lakırdı meğerse onun içinmiş…

Üst taraftaki komşu Emeti Hanım bahçe duvarının önünde dibi yukarı, yani tersine konulmuş bir eski küfenin üstüne çıkarak kınalı saçlarını gösterip:

— Aa çocuklar nedir telaşınız? Vıcır vıcır yine orada ne ötüşüyorsunuz?

Bedriye Hanım:

— Kuyrukluyu söyleşiyoruz Emeti Hanımcığım…

Emeti Hanım:

— Hangi kuyrukluyu?

Bedriye Hanım:

— A, kaç tane var kadınım?

Emeti Hanım:

— Kaç tane istersen? Sokak dolusu var.

Bedriye Hanım:

— Biz, o, sokaktaki kuyrukluları söylemiyoruz canım… Gökteki kuyrukluyu konuşuyoruz. Birkaç haftaya kadar dünyaya çarpacakmış diyorlar…

Emeti Hanım:

— Siz gökteki kuyrukludan korkmayınız. Yerdekilerden korkunuz… Bu berikiler daha tehlikeli…

Bedriye Hanım şaşırarak:

(*) Küll-i müneccim-ün kezzâb, velev sadakû (hadis). Bütün müneccimler yalancıdır, söyledikleri doğru çıksa bile!

— Bu yerdekiler hangileri a kuzum?

Emeti Hanım:

— Hangileri olacak?… Guguruklarının(*) tepelerine yalancı pırlantadan birer iğne iliştirip çarşaflarının eteklerini birer arşın yerlerde sürüyerek sokaklarda gezen kuyruklular…

Bedriye Hanım:

— İlahi Emeti Hanımcığım kıyametler kopsa sen yine böyle gençlerle uğraşmaktan vazgeçmezsin… O zavallı hanımların kuyruklu olup da kime çarptıkları var?

Emeti Hanım, hiddetle:

— Nasıl? Nasıl?… Onların çarpmasına uğrayıp da az delikanlı mı paramparça oldu?

Emine Hanım, hafif hafif gülerek:

— Yıldız çarpıp da kıyamet kopacak diyorlar da bak bu kadın hâlâ ne düşünüyor?…

Emeti Hanım, gücenerek başını duvarın üzerinde biraz daha uzatarak:

— Düşünürüm elbet… Yeğenimin oğlu Behçet'e geçenlerde böyle yapma pırlanta iğneli kuyruklunun biri çarpmış da oğlan kederden kendini az kaldı bahçedeki dut ağacına asıyordu. Yazık değil mi? Yirmi ikisinde tosun gibi delikanlı…

Bedriye Hanım:

— Şimdi öyle şeyler düşünülecek zaman değil… Bu yukarıdaki yıldız çarparsa hepimiz tuzla buz olacakmışız…

Emeti Hanım:

— Sus kızım içim fena oldu… Kim söylüyor onu?…

Bedriye Hanım:

— Alimler, kitapta yerini görmüşler…

Emeti Hanım:

— Sen sakla Rabbim cümle ümmet-i Muhammedi, bu Emeti kulunu da… Kıyamet alametleri. İşte ben yine söylerim; bu gökteki kuyruklu, yerdekilerin şerlerinden zuhur etti… Ge-

(*) Osmanlı kadınlarının tepelerine yaptıkları topuz. (y.h.n.)

çen sene Dizdariye taraflarında bir paşanın katırı doğurdu dedilerdi de inanmadıydık. İşte bakınız doğru imiş. Demek ki vakitler yakın… Yapı da pek çoğaldı. İşte bu birkaç şey kıyamet alametidir. Biz büyük babalarımızdan, analarımızdan öyle işittik.

Emine Hanım'ın kızı Mebrure birdenbire odaya, annesinin yanına girerek sorar:

— Anne ne konuşuyorsunuz?

— Yavaş kızım kardeşin uyanacak… Sanki bu dünyaya bir kuyruklu yıldız çarpacakmış da hepimiz tuzla buz olacakmışız… Gel bak dinle onu anlatıyorlar…

— Ay ben korkarım, anne… Ne vakit çarpacakmış?…

— Bilmem… Gel de sor…

Mebrure, pencereden başını uzatarak:

— Bedriye Hanım teyze… Kuyruklu bize ne vakit çarpacakmış?

— Önümüzdeki mayısın bilmem kaçında… Sabaha karşı çarpacakmış diyorlar.

Emine Hanım:

— Çarpacağını böyle günüyle saatiyle nasıl biliyorlar? Kuyruklu filan günde filan saatte çarpacağım diye bu dünyaya telgraf mı göndermiş?…

Emeti Hanım, duvarın arkasından haykırarak:

— İnanmayınız… İnanmayınız… "Küll-i müneccim-ün kezzâb." Büyülerine at nalı, tavşan başı… Yine büyük bir büyü yaptılar da onu tutturmak için bu koskoca yalanı ortaya salıverdiler…

Bedriye Hanım:

— Yalan değil… Yalan değil… Ben kuyruklunun resmini gördüm…

Emeti Hanım:

— Ay, nerede gördün?… Aman… Aman bu zamane insanlarının yapmayacakları yok… Ne çabuk resmini çıkardılar?

Bedriye Hanım:

— Telgrafçıların evinde gördüm. Bilirsiniz ya? Onların oğlu İrfan Frenkçe(*) okur. Önüme bir büyük kitap açtı. İçinde bütün yıldızların, ayların, güneşlerin resimleri var…

Emeti Hanım:

— Ah, boş yere değil Cenabı Mevla'nın esrarına ermek için böyle gökteki ayların, yıldızların resimlerini çıkarınca işte sonu böyle olur. Bize kuyruklusu da çarpar kuyruksuzu da…

Bedriye Hanım:

— Bu kitabın içinde ne yok… Ne yok… Ne yok… Hanım birçok tekerlekler, yarım aylar, bütün aylar… Âşık yolunu şaşırdı gibi… Endişe gibi çizgiler… Üç köşeli, dört köşeli şekiller… Anasına, babasına pay veren çiçeğine benzer bir şeyler… Dantel gibi, Hristo teyeli gibi kıvrıntılar… Sümüklüböcek gibi, solucan gibi hayvancıklar… İrfan Bey hep onları adlarıyla, sanlarıyla anlatıyor… O kitapta kuyruklu bir tane değil ki, dolu… Hepsinin zamanı varmış… Kimisi on senede, kimisi yirmi, otuz, kırk, elli, altmış, yüz daha bilmem kaç sene gelip gelip bizim dünyanın yanından geçerlermiş…

Emeti Hanım, üzüntüsünden birkaç defa geğirerek:

— Aman, aman geçsin… Kimseyi incitmeden geçsin… İki gözüm bizden uzak olsun.

Mebrure:

— Anne biz de gidip kuyruklunun resmine bakalım… Kedi kuyruğu gibi mi? Karaman kuyruğu gibi mi acaba?…

Emeti Hanım:

— Gecenin birinde gelip de çatarak evlerimizin damlarını gümbür gümbür, başımıza indirirse kedi kuyruğunu o zaman sen görürsün… Aman bu şimdiki tazeler… Ne işitirlerse hemen görmeye kalkan bu deli kızlar…

Bedriye Hanım:

— İrfan Bey, kitaptaki birçok kuyrukluların içinden bir tanesini parmağı ile göstererek "Gelip de bize çatacak diye korktuğumuz haspa işte bu" dedi…

(*) Avrupa dilleri ve özellikle Fransızca. (y.h.n.)

Emeti Hanım:

— Kız nasıl şey tarif et?… Meraktan çatlayacağım… Ben de gidip göreyim bari…

Bedriye Hanım:

— Ah nasıl tarif edeyim anacığım… Denizkızı gibi mi desem? Ankara keçisi mi? Yoksa Van kedisi gibi mi desem işte öyle saçaklı bir kafa… Badem gibi çekik çekik gözler… O taranmış keten gibi beyaz nurani saçlar… Ta topuklara kadar inmiş…

Emeti Hanım:

— Kız ihtiyar mı? Ak saçlı mı?

Bedriye Hanım:

— Aa, ihtiyar zahir… Adeta akbaba… O kitapta yazıyor bilmem kaç yüz yaşında imiş…

Emeti Hanım:

— Bize dokunmasın da Cenabı Mevla daha uzun ömürlü etsin…

Mebrure:

— Anne ne olur biz de gidip görelim…

Emine Hanım:

— Gideriz. Görürüz. Gürültü etme… Haydar uyanacak…

Bedriye Hanım:

— Adı da var. Dur bakayım ne idi?… Şey halamın yıldızı…

Emeti Hanım:

— Ah çarçabuk kuyruklu ile hısım akraba oluverdiler… Onların halası ise iki gözüm benim de teyzem olsun… Bize dokunmasın…

Mebrure:

— Benim de büyük anam olsun…

Bedriye Hanım:

— Benim de kaynanam olsun bari…

Hep bir ağızdan birer kahkaha salıverirler. Gürültüden salıncakta Haydar uyanır… Bir ağlama, bir yaygaradır başlar… Emine Hanım, pencereden çekilip çocuğu sallayarak:

Uyandı oğlan a dostlar ninni
Haydi gidin hoşoşlar ninni
Benim yavrum uyuyacak ninni
Gülüşmeyin hanımlar ninni
Ee… Ee… Ee… Ee… Eeh…

Emeti Hanım:

— Kızım Bedriye kuyrukluyu kaynanana benzetme eğer hırçınlığı ona çekerse maazallah bu dünya altüst olur…

Bir ikinci kahkaha sağanağı başladığı esnada Emeti Hanım'ın başı birdenbire duvarın arkasından kaybolur. Sesi kesilir.

Bedriye Hanım, Mebrure'ye hitaben:

— Aa, hatuna ne oldu? Birdenbire lakırdıyı kesti. Oradan kayboldu? (Haykırarak) Emeti Hanımcığım, düştün mü? Ne oldun?

— Ah ne olacağım!… Üstüne bastığım çürük küfenin dibi çıktı. Göğsüme kadar içine gömüldüm. Ne kalça, ne kuyruk sokumum kaldı… Hep sıyrıldı. Hurd oldum şöyle hurd… Nene lazım senin a alık kahpe küfeye çıkıp da komşularla çene yarıştırırsın…

Bedriye Hanım:

— A… Vah… Vah… Gördünüz mü zavallının başına geleni?… Evde kimse yok mu Emeti Hanımcığım?…

Emeti Hanım:

— Yok ya! Oğlan mektepte… Hayriyem de etekliğinin etrafına makine çevirmeye Bedestanlıların evine gitti…

Bedriye Hanım üzülerek:

— A… Onlar gelinceye kadar ne yapacaksın küfenin içinde?…

Emeti Hanım inleyerek:

— Ah ne yapacağımı bilir miyim yavrum?… Kapana tutulmuş fare gibi bunun içinde oturacağım…

Bedriye Hanım:

— Şöyle biraz çalış çabala bakalım belki çıkarsın…

Emeti Hanım sağına soluna kıvranıp çıkmaya uğraşarak:

— Ah mümkün değil… Küfenin ağaçları böğrüme batıyor… Tıpkı kapana benziyor. İçine girmesi kolay da çıkması güç… (Ağlamaya başlayarak) Ne yapacağım ben şimdi?…

Emine Hanım, salıncağın başında ninnisine devamla:

Pek yaramaz susmuyor ninni
Ne desem uyumuyor ninni
Kuyrukludan korkmuyor ninni
E yavruma e… e… e… eh…

Mebrure pencereden başını uzatabildiği kadar uzatarak komşuya doğru sarkıp:

— Bedriye teyze yıldızın gözleri sahiden tarif ettiğin kadar güzel mi?

Bedriye Hanım:

— Pek alımlı… Tahrilli tahrilli… Görsen?…

Mebrure:

— Ya saçlar?

Bedriye Hanım:

— İpek gibi beyaz… Uzun mu uzun… Topuklarını dövüyor.

Mebrure:

— Ay bir kere görsem meraktan çıldıracağım…

Emeti Hanım küfenin içinden haykırarak:

— Orada vıcır vıcır ne konuşuyorsunuz? Ben bu dar yere bir kere düştüm. Bana oldu olacak. Burada bunalıyorum. Benimle de konuşunuz bari de biraz eğleneyim. Sıkıntıdan patlayacağım…

Bedriye Hanım:

— O küfenin içinde ne kadar duracaksın?…

Emeti Hanım:

— Birisi gelip de beni kurtarıncaya kadar…

Bedriye Hanım:

— Ne vakit gelecekler?…

Emeti Hanım:

— Allah bilir…

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, Türk edebiyatının romancılık konusundaki kilometre taşlarından Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın önemli eserlerinden biridir.

Romanda, Halley kuyruklu yıldızının dünyaya çarpacağı söylentisiyle gelişen olayları anlatan H. R. Gürpınar, batıl inançlara sahip mahalle sakinlerinin tepkisini ve bilimsel düşünceden uzak davranışların gülünç yanlarını gözler önüne serer.

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç 1910'ların İstanbul'unu ve semt sakinlerini duyarlı bir şekilde betimlemekte ve dönemin sosyal hayatını gerçekçi bir şekilde yansıtmaktadır.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1947-7

9 789751 419477